

Sosiaalisesti kestävä digitaalisen ja tekoälymuutoksen johtaminen yhteisarvioinnin keinoin (MANAGE-AI)

Digitalisaatio ja tekoäly (AI) avaavat mahdollisuuksia virtaviivaistaa ja tehostaa työprosesseja. Kun tekoäly ja digitaaliset ratkaisut otetaan käyttöön ihmislähtöisillä aloilla kuten sosiaali- ja terveyspalveluissa, on tärkeää lisätä ymmärrystä, miten ne vaikuttavat työhön, sen mielekkyyteen ja eettisiin lähtökohtiin. Pyydämme sinua osallistumaan Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n ja Työterveyslaitoksen yhteiseen hankkeeseen, jossa tutkitaan tekoälyn ja digitaalisten innovaatioiden työelämävaikutuksia ja kehitetään arviointimalli niiden käyttöönoton tueksi.

Mistä hankkeessa on kyse?

Hankkeessa luodaan arviointityökalu (prosessi ja arviointikehikko) tekoäly- ja digitaalisten innovaatioiden kehityksen, niiden johtamisen ja käyttöönoton tueksi sosiaali- ja terveysalalle sekä laajemmin työelämän käyttöön. Tutkimuksessa kerätään tietoa teknologioiden kehittäjiltä, uutta tekoäly- tai digitaalista ratkaisua käyttäviltä ammattilaisilta sekä mahdollisuuksien mukaan asiakkailta, joiden tilanteeseen uuden työvälineen käyttö liittyy. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Kerättävä aineisto, yhteinen kehittäminen työpajoissa sekä kehitettävä arviointikäytäntö hyödyttävät kaikkia osapuolia eettisesti ja sosiaalisesti kestävä digi- ja tekoälymurroksen rakentamisessa.

Tutkimuksen tavoitteena on

6.8.2025

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy | PL 1000, 02044 VTT | puh. 020 722 111 | y-tunnus 2647375-4 | www.vtt.fi

Työterveyslaitos | PL 40, 00032 TYÖTERVEYSLAITOS | puh. 030 4741 | Y-tunnus 0220266-9 | www.ttl.fi

- tutkia, arvioida ja ennakoida digi- ja tekoälyinnovaatioiden työhön liittyviä vaikutuksia sosiaali- ja terveysalalla
- auttaa teknologian kehittäjä- ja käyttäjäorganisaatioita ennakoimaan tekoäly- ja digitaalisten innovaatioiden monipuolisia vaikutuksia työelämään
- lisätä kehittäjien ja käyttöönottajien ymmärrystä EU:n tekoälyasetuksen vaatimuksista, miten arvioida innovaation sosiaalista kestävyyttä.
- tuottaa tietoa digi- ja tekoälymurroksen työelämävaikutuksista ja arviointikäytännöstä laajemmin työelämän käyttöön

Miten tutkimus tehdään?

Tutkimuksen menetelmänä on innovaatioiden tapaustutkimukset kehittäjä- ja käyttäjäorganisaatiossa. Tiedonkeruumenetelminä ovat kysely, teemahaastattelut (noin 15/ tapaus), käyttöönotto-tilanteiden havainnointi sekä osallistavat arviointityöpajat, joissa kehitettävää arviointimenetelmää kokeillaan. Kaikki tiedonkeruu tapahtuu tutkittavien työaikana. Tätä tutkimustiedotetta käytetään kaikissa tutkimuksen vaiheissa. Osallistumissuostumus joko tallennetaan suullisesti (verkkohaastattelut, työpajat, havainnointi) tai annetaan kirjallisesti (läsnä haastattelut).

Osallistumisestasi yhteen tai useampaan tiedonkeruutapaan sovitaan jokaisen kanssa erikseen:

Kysely: Toteutamme kyselyn, jossa käyttöönotetun innovaation vaikutuksia työhön kartoitetaan sekä kehittäjä- että käyttäjäorganisaation osalta. Kysely toimitetaan sähköpostitse työnantajalta saatuun osoitteeseen sellaisille henkilöille, jotka käyttävät työssään nyt tai tulevaisuudessa tekoäly- ja/tai digitaalisia työvälineitä. Kyselyyn vastaaminen vie 20–30 minuuttia. Vastaamalla kyselyyn suostut osallistumaan tähän tutkimukseen.

Haastattelut: Kukin haastattelu kestää 1–1,5 tunnin ajan ja se toteutetaan kasvokkain tai Teamsilla, työajalla. Haastateltavien yhteystiedot on saatu tutkimukseen osallistuvien organisaatioiden yhteyshenkilöiltä. Haastattelua varten on hyvä varata rauhallinen tila. Kysymme haastattelussa nimen, koulutustaustan, työnimikkeen, työhistoriasta lyhyesti ja keskustelemme tekoäly- ja/tai digitaalisen sovelluksen käyttökokemuksista ja sen vaikutuksista työhön. Haastattelu nauhoitetaan.

Havainnointi: Haastateltavilta kysytään mahdollisuutta työn havainnointiin. Vapaaehtoisten kanssa sovimme tietyn ajankohdan 1–2 työpäivän aikana tapahtuvaan havainnointiin. Havainnointipäivistä tiedotetaan esihenkilöiden avustuksella ko. työyhteisöissä. Käyttötilanteiden havainnointi tapahtuu videoimalla ja videoinnin jälkeen pyydämme, että henkilö kommentoi valitsemaamme tilannetta. Jos läsnä tulee olemaan fyysisesti tai tietokonevälitteisesti asiakkaita, ammattilainen informoi heitä tutkimuksesta etukäteen ja mikäli hän antaa ammattilaiselle suostumuksen, tutkija pyytää havainnointitilanteeseen tullessaan asiakkaan suostumuksen suullisesti ja se tallennetaan äänitallenteena. Vaikka asiakkaiden terveystietoja näkyisi tai kuuluisi tutkijoille, niitä ei käytetä tutkimuksen analyseissä. Kussakin organisaatiossa havainnoidaan 7–14 tuntia.

Työpajat: Työpajoihin kutsumme haastatteluihin osallistuneet jokaisen tapaustutkimuksen osalta. Kutakin tapausta arvioidaan kahdessa työpajassa asianosaisten kesken. Kolmanteen työpajaan osallistuu kaksi eri tapausta, jotta ne voisivat oppia toinen toisiltaan. Työpajat toteutetaan kasvokkain tai Teamsilla. Työpajakeskustelut äänitallennetaan tutkimusaineistoksi ja ne hyödynnetään yhteisen arviointimallin kehittämisessä. Kukin työpaja kestää 2–3 tuntia. Haastattelut ja havainnoinnit analysoidaan tutkimusaineistoina ja niistä tehdään yhteenvetoja työpajoihin.

Ohjausryhmän työpajat: Hankkeen viimeisessä vaiheessa järjestämme kolme työpajaa, joissa hankkeessa kehitettyä yhteisarviointimallia kehitetään yhdessä ohjausryhmän osallistujien kanssa soveltuvaksi laaja-alaisemmin työelämään. Kukin työpaja kestää 2–3 tuntia ja toteutetaan kasvokkain tai Teamsilla. Hankkeen ohjausryhmään on rekrytoitu edustajat hankkeen rahoituksen hakuvaiheessa tapaustutkimusten kehittäjä- ja käyttäjäorganisaatioista sekä laajemmin suomalaista työelämää edustavista organisaatioista sekä työelämävaikuttajista.

Mitä tietoa kerätään?

Keräämme tutkimuksessa tietoa siitä, miten käyttöön otetut digi- ja tekoälyvälineet ovat muuttaneet työtä. Lisäksi keräämme tietoa siitä, millaisia vaikutuksia välineiden käytöllä on ollut työntekijöiden kannalta työn tuottavuuteen, työn mielekkyyteen, osaamiseen, työkäytäntöihin sekä millaisia eettisiä näkökulmia niiden käyttöön liittyy. Olemme myös kiinnostuneita siitä, miten uudet välineet vaikuttavat asiakkaisiin. Keräämme haastattelujen ja kyselyjen yhteydessä tietoa ammattilaisilta: nimi, työnimike, työhistoria lyhyesti sekä heidän käsityksiään yllä mainituista teemoista. Tutkimusjulkaisuissa käytämme henkilöistä ja organisaatioista pseudonyymejä, eikä yksittäisiä henkilöitä voi tunnistaa.

Kuka tekee tutkimuksen?

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy vetää hanketta ja Työterveyslaitos on tutkimuskumppani. He omistavat kerättävän aineiston. Tutkimusta rahoittavat Business Finland, VTT, Työterveyslaitos sekä kuusi teknologia- tai palvelukonseptointiyritystä: Teamcare, Avaintec, HippocrAltes, Diktamen, Sociala ja Istecki.

Kuusi teknologia- tai palvelukonseptointiyritystä ja kahdeksan sosiaali- ja terveysalan käyttäjäorganisaatiota ovat aineiston keruun kohteita sekä yhteisen arviointikäytännön kokeilijoita ja tulevia hyödyntäjiä. Lisäksi hankkeeseen osallistuu kuusi isoa yritystä, jotka osallistuvat tekoäly- ja digimuutosta koskevan laaja-alaisen arviointimallin kehittelyyn laajemmin työelämän käyttöön. Hankkeeseen osallistuu myös digitaalista ja tekoälymuutosta edistäviä tahoja, jotka auttavat levittämään tutkimuksen tuloksia laajemmin työelämän käyttöön.

Milloin tutkimus tehdään?

Tutkimus alkaa 1.6.2025 ja päättyy 31.5.2028. Tutkimuksen aineistoa säilytetään VTT:ssä ja käytetään tieteellisten julkaisujen materiaalina vuoden 2033 loppuun asti ja aineistoa tullaan käyttämään saman aihepiirin tutkimuksessa vuosina 2026–2034. Kysymme suostumusta näihin tutkimuksiin suostumuslomakkeessa.

Kysyttävää? Ota
yhteyttä meihin!

Maria Merisalo, erikoistutkija
Konsortion projektipäällikkö
VTT
+358 44 555 1233
etunimi.sukunimi@vtt.fi

Eveliina Saari, johtava tutkija
Projektipäällikkö, Työterveyslaitos
+358 30 474 2712
etunimi.sukunimi@ttl.fi

Tutustu hankkeeseen osoitteessa: [Sosiaalisesti kestävä digitaalisen ja tekoälymuutoksen johtaminen yhteisarvioinnin keinoin – MANAGE-AI | Työterveyslaitos](#)

Hankkeen tietosuojainformaatio: https://www.ttl.fi/sites/default/files/2025-10/tietosuojainformaatio_manage-ai-hanke.pdf

TUTKIMUSHANKETTA RAHOITTAVAT:

Boosted by
**BUSINESS
FINLAND**

Työterveyslaitos

Lisätietoa tutkimukseen osallistumisesta ja tietosuojasta

Haluatko osallistua vapaaehtoiseen tutkimukseen

VTT edistää teknologian hyödyntämistä ja kaupallistamista elinkeinoelämässä ja yhteiskunnassa. Työterveyslaitos on suomalainen työhyvinvoinnin asiantuntija. Teemme paljon tieteellistä tutkimusta. Sinua on pyydetty osallistumaan tieteelliseen tutkimukseen nimeltä "Sosiaalisesti kestävä digitaalinen ja tekoälymuutoksen johtaminen yhteisarvioinnin keinoin kehittäjä- ja käyttäjäorganisaatioiden välillä"

Tutkimukseen osallistuminen on sinulle täysin vapaaehtoista ja voit kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen. Voit myös tutkimuksen aikana milloin tahansa keskeyttää osallistumisen, esimerkiksi jättää kyselyyn tai haastatteluun vastaamisen kesken. Voit myös perua osallistumisesi tutkimukseen, jolloin sinuun ei olla enää yhteydessä.

Jos keskeytät tai perut osallistumisesi tutkimukseen, käytämme siihen asti kerättyä tietoa tutkimuksessa. Jos haluat, että emme käytä tietojasi tutkimuksessa, voit vastustaa henkilötietojesi käsittelyä. Tämä tarkoittaa, että tietojasi ei enää käytetä tutkimuksessa, vaan ne siirretään pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon. Jo tehtyjä analyyseja ei kuitenkaan pystytä peruuttamaan.

Henkilötietojen käsittelytarkoitus ja oikeusperuste

Tässä tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja. Käsittelemme henkilötietoja tutkimuksen laatimiseksi ja toteuttamiseksi. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste on yleisen edun mukainen tieteellinen tutkimus.

Rekisteröidyn oikeudet

Sinulla on oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä eli pyytää, että henkilötietojasi ei käytetä tutkimuksessa. Tällöin henkilötiedot siirretään pois tutkimuskäytöstä pysyvään säilytykseen Työterveyslaitoksen arkistoon.

Sinulla on oikeus saada pääsy tietoihin ja tarkastaa itseäsi koskevat henkilötiedot sekä saada tiedoista jäljennös. Sinulla on oikeus pyytää tietojen oikaisemista. Sinulla on myös oikeus pyytää käsittelyn

rajoittamista. Lisäksi sinulla on oikeus tehdä valitus henkilötietojen käsittelystä tietosuojan valvontaviranomaiselle. Voimme toteuttaa oikeudet, jos meillä on tarpeeksi sellaista henkilötietoa, josta voimme tunnistaa sinut. VTT ja Työterveyslaitos ovat aineiston osalta yhteisrekisterinpitäjiä. Ota yhteyttä ensisijaisesti VTT:n tietosuojavastaavaan, jos haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi. VTT:n tietosuojan lisätiedot ja yhteystiedot löytyvät tiedotteen lopusta.

Tietoja käsitellään turvallisesti

Käsitlemme tietojasi lainmukaisesti, turvallisesti ja luottamuksellisesti. Käytämme aineistoja vain tieteelliseen tutkimukseen. Emme siirrä henkilötietoja EU/ETA-alueen ulkopuolelle. Käytämme IT-palveluntarjoajia, jotka tarjoavat meille tekniset ratkaisut tietojen käsittelyä varten. Henkilötietoja käsitellään kullekin tiedolle soveltuvassa ja tietoturvalisessä IT-palvelussa. VTT:llä ja Työterveyslaitoksella on sopimukset kunkin IT-palveluntarjoajan kanssa ja henkilötietojen käsittelyn ehdoista ja vaatimuksista on sovittu. Käytämme myös palveluntarjoajia, jotka muuttavat äänitallenteet tekstiksi. Saat halutessasi lisätietoa palveluntarjoajista tutkimuksen vastuuhenkilöltä tai tietosuojavastaavalta.

Tutkimustulosten raportointi

Teemme aineistosta tieteellisiä julkaisuja ja muita tutkimukseen liittyviä julkaisuja kuten tiedotteita. Voimme antaa raportin työstä tutkimuksen rahoittajalle ja työpaikalle. Raportoimme tulokset siten, että yksittäisiä osallistujia ei ole mahdollista tunnistaa. Emme anna yksittäistä työntekijää tai asiakasta koskevia tietoja työnantajalle.

Aineiston säilytys, luovutukset ja jatkokäyttö

VTT ja Työterveyslaitos ovat aineiston osalta yhteisrekisterinpitäjiä. Molemmat organisaatiot osallistuvat tutkimusaineiston keräämiseen ja käsittelyyn. Aineisto säilytetään VTT:ssä vuoteen 2033 asti. Kansallisarkisto on määrännyt Työterveyslaitoksen tutkimusaineistot henkilötietoineen pysyvästi säilytettäväksi. Tämän vuoksi tutkimuksen päätyttyä säilytämme aineiston ja henkilötiedot pysyvästi Työterveyslaitoksen arkistossa. On mahdollista, että aineistoa käytetään myöhemminkin tutkimukseen. Aineistoa voidaan luovuttaa myös muille tutkimusta tekeville tahoille lain sallimilla tavoilla. Jatkokäytöstä informoidaan tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan henkilökohtaisesti, Työterveyslaitoksen verkkosivuilla tai muiden tutkimusta tekevien tahojen kautta. Ota yhteyttä tarvittaessa. Jos sinulla on kysymyksiä tai haluat käyttää henkilötietoihin liittyviä oikeuksiasi, ota yhteyttä tutkimuksen vastuuhenkilöön tai ensisijaisesti VTT:n tietosuojavastaavaan. Annamme mielellämme lisätietoja:

Rekisterinpitäjä	Tutkimuksen vastuuhenkilöt	VTT:n tietosuojavastaava
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy p. 020 722 111 (vaihde) ja Työterveyslaitos PL 40 00032 Työterveyslaitos p. 030 4741 (vaihde)	Maria Merisalo, FT, erikoistutkija, Teknologian tutkimuskeskus VTT oy, 02044 VTT. p. 044 555 1233 maria.merisalo@vtt.fi ja Eveliina Saari, FT Dos., johtava tutkija, Työterveyslaitos PL 40, Topeliuksenkatu 41 B 00032 Työterveyslaitos p. 030 4742712 eveliina.saari@ttl.fi	Tietosuojavastaavan yhteystiedot: Osoite: Tietosuojavastaava, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Kirjaamo, Kivimiehentie 3, 02150 Espoo Sähköposti: tietosuoja@vtt.fi (tietosuojavastaava(t), tietosuoja-asiantuntija(t) ja turvallisuuspäällikkö) https://www.vttresearch.com/fi/tietosuoja-ja-saavutettavuus https://www.ttl.fi/tietosuoja/tieteellisten-tutkimusten-ja-kehittamishankkeiden-rekisterien-tietosuoja